

BS/135/2009

**PREFERENCJE PARTYJNE
W PAŹDZIERNIKU**

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
3 października 2008 roku

Gdyby wybory do Sejmu i Senatu odbywały się na początku października¹, udział w nich wzięłoby 48% ankietowanych, nieznacznie mniej niż we wrześniu. Od trzech miesięcy deklaracje uczestnictwa w hipotetycznych wyborach parlamentarnych utrzymują się na zbliżonym poziomie. Co piąty ankietowany (20%) nie wie, czy poszedłby na wybory, gdyby odbywały się one już teraz, a co trzeci (32%) jednoznacznie odrzuca możliwość uczestniczenia w nich.

Tabela 1

Deklaracje uczestnictwa w potencjalnych wyborach parlamentarnych	Wskazania respondentów według terminów badań									
	I 2009	II 2009	III 2009	IV 2009	V 2009	VI 2009	VII 2009	VIII 2009	IX 2009	X 2009
	w procentach									
Na pewno wziął(ęła)bym w nich udział	56	55	54	53	47	50	44	47	49	48
Nie wiem, czy wziął(ęła)bym w nich udział	18	18	17	17	21	18	16	16	18	20
Na pewno nie wziął(ęła)bym w nich udziału	26	27	29	30	32	31	40	36	33	32

Mimo politycznej burzy związanej z tzw. aferą hazardową poparcie dla rządzącej partii nie uległo zmianie. Tak jak na początku września zamiar głosowania na PO zadeklarowało 41% badanych wybierających się na ewentualne wybory. W porównaniu z ubiegłym miesiącem spadły natomiast notowania PiS – na partię Jarosława Kaczyńskiego gotowych jest głosować 17% zadeklarowanych uczestników wyborów, o 3 punkty procentowe mniej niż we wrześniu. Poparcie dla dwóch pozostałych ugrupowań, których przedstawiciele zasiadają w Sejmie, utrzymuje się na dotychczasowym poziomie. Tak samo jak we wrześniu chęć głosowania na SLD deklaruje 8% respondentów zapewniających o swym udziale w wyborach. Minimalnie lepsze niż miesiąc temu są notowania współrządzącego PSL – na ugrupowanie to chciałoby oddać swój głos 6% zadeklarowanych wyborców (wzrost o 1 punkt procentowy).

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (233) przeprowadzono w dniach 1–6 października 2009 roku na liczącej 1096 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych Polaków.

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się na początku października, pozostałe ugrupowania nie zdołałyby wprowadzić do Sejmu swych przedstawicieli. W tym miesiącu wśród ankietowanych, którzy zapowiadają, że na pewno poszliby na wybory, swoich zwolenników znalazły także: Krajowa Partia Emerytów i Rencistów, Liga Polskich Rodzin, Partia Demokratyczna – demokraci.pl, Partia Kobiet, Samoobrona RP, Unia Polityki Realnej oraz Unia Pracy (po 1% głosów).

Tabela 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach*									
	I 2009	II 2009	III 2009	IV 2009	V 2009	VI 2009	VII 2009	VIII 2009	IX 2009	X 2009
	w procentach									
Platforma Obywatelska RP	44	45	42	40	40	38	40	40	41	41
Prawo i Sprawiedliwość	17	18	20	17	17	17	20	18	20	17
Sojusz Lewicy Demokratycznej	7	5	8	9	8	6	7	7	8	8
Polskie Stronictwo Ludowe	5	4	5	4	5	6	6	6	5	6
Krajowa Partia Emerytów i Rencistów	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1
Liga Polskich Rodzin	1	3	1	1	2	2	1	1	1	1
Partia Demokratyczna – demokraci.pl	1	2	0	0	1	0	0	1	0	1
Partia Kobiet	1	1	1	1	2	2	2	1	1	1
Samoobrona RP	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1
Unia Polityki Realnej	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1
Unia Pracy	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1
Inne	1	1	1	1	1	2	1	1	0	1
Trudno powiedzieć	17	17	16	21	19	21	16	20	18	19
N=	604	569	526	578	506	518	484	486	529	518

* Podstawą procentowania są wszyscy ci, którzy deklarują, że na pewno wezmą udział w wyborach. W tabeli uwzględniamy tylko te partie, które w sondażu uzyskały poparcie co najmniej 0,5% zadeklarowanych uczestników głosowania

Niespełna jedna piąta zadeklarowanych uczestników ewentualnych wyborów (19%) nie wie, na którą partię oddałaby swój głos. W porównaniu z poprzednim pomiarem ich liczebność nieznacznie wzrosła.

W tym miesiącu badanie preferencji partyjnych odbywało się w szczególnym okresie – zbiegło się z ujawnieniem informacji na temat akcji CBA przeciwdziałającej próbie nielegalnego lobbingu w sprawie kształtu ustawy o grach hazardowych. Pierwszego października w „Rzeczpospolitej” ukazał się artykuł na temat operacji CBA „Black Jack” wraz z sugestią, że śledztwu zaszkodził przeciek ze sfer rządowych. Już w trakcie realizacji sondażu pojawiały się kolejne informacje na ten temat. W mediach publikowane były kompromitujące fragmenty rozmów telefonicznych między biznesmenami a Zbigniewem Chlebowskim, który w związku z tym zawiesił funkcję szefa klubu parlamentarnego PO. Drugiego października odbyło się spotkanie na najwyższym szczeblu – u Prezydenta RP, zwołane z powodu afery hazardowej. Niezależnie od tego wyjaśnienia w tej sprawie składali m.in. szef CBA Mariusz Kamiński oraz minister sportu Mirosław Drzewiecki, który piątego października podał się do dymisji. Do opinii publicznej miały także szanse dotrzeć wyjaśnienia szefa rządu opisujące całą sytuację i zapowiedzi postępowania wobec swoich współpracowników oraz spekulacje i przecieki dziennikarskie dotyczące tej sprawy. Nie były znane natomiast ostateczne decyzje personalne i zmiany w składzie rządu dokonane przez Donalda Tuska w związku z tą aferą – zostały ogłoszone już po zakończeniu realizacji sondażu.

Afera hazardowa i sposób reakcji na tę sprawę nie wzburzyły, jak dotąd, zwolenników PO na tyle, by wycofali swoje poparcie dla tego ugrupowania. Jednak reakcje społeczne na tego rodzaju wydarzenia są zwykle opóźnione i – jak wskazuje doświadczenie – ich skutki w świadomości społecznej ujawniają się dopiero po jakimś czasie. Na razie można stwierdzić, że postępowanie szefa rządu i władz rządzącej partii w tej sprawie nie zmniejszyły – w ocenach Polaków – ich wiarygodności. Interesujący i dający do myślenia jest w tym kontekście spadek poparcia dla PiS, jednakże jego skala nie pozwala na wyciąganie zbyt daleko idących wniosków. O tym, jakie skutki będzie miała ta afera dla notowań poszczególnych ugrupowań, tak naprawdę będziemy mogli się przekonać dopiero w kolejnych miesiącach.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI

Tabela 1

		Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?			Liczba osób
		Na pewno wziął(ę)by w nich udział	Nie wiem, czy wziął(ę)by w nich udział	Na pewno nie wziął(ę)by w nich udziału	
		%	%	%	
Ogółem		48	20	32	1092
Płeć	Mężczyźni	51	18	31	513
	Kobiety	45	22	34	578
Wiek	18-24 lata	48	23	30	159
	25-34	49	22	30	206
	35-44	40	21	39	162
	45-54	53	20	27	190
	55-64	50	18	32	182
	65 lat i więcej	48	16	36	192
Miejsce zamieszkania	Wieś	40	23	37	403
	Miasto do 20 tys.	45	17	39	146
	20-100 tys.	49	21	30	211
	101-500 tys.	49	21	30	181
	501 tys. i więcej mieszk.	69	12	19	150
Wykształcenie	Podstawowe	35	22	43	284
	Zasadnicze zawodowe	38	23	40	275
	Średnie	55	17	28	373
	Wyższe	71	17	12	159
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	75	16	9	86
	Średni personel, technicy	58	9	34	40
	Pracownicy adm.-biurowi	55	22	22	73
	Pracownicy usług	31	17	52	48
	Robotnicy wykwalifikowani	39	22	38	147
	Robotnicy niewykwalifik.	29	26	45	66
	Rolnicy	45	21	34	58
Pracujący na własny rach.	63	23	14	37	
Bierni zawodowo	Renciści	35	25	40	88
	Emeryci	52	17	31	226
	Uczniowie i studenci	61	17	22	94
	Bezrobotni	38	19	43	66
	Gospodynie domowe i inni	35	25	41	63
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	53	21	26	126
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	41	17	42	102
	sekt. pryw. poza rolnict.	49	22	28	232
	prywatnym gosp. rolnym	43	20	37	50
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	33	26	41	198
	501-750	38	17	45	181
	751-1000	53	20	27	189
	1001-1500	60	11	29	132
	Powyżej 1500 zł	73	12	16	149
Ocena własnych war. mater.	Złe	31	20	49	179
	Średnie	46	21	34	487
	Dobre	57	19	23	425
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	54	12	34	53
	Raz w tygodniu	46	21	33	530
	1-2 razy w miesiącu	43	26	31	192
	Kilka razy w roku	50	19	31	210
	W ogóle nie uczestniczy	56	8	36	107
Poglądy polityczne	Lewica	61	14	25	163
	Centrum	47	23	30	314
	Prawica	63	14	23	336
	Trudno powiedzieć	23	27	50	279

Tabela 2

		Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?							
		Krajowa Partia Emerytów i Rencistów (KPEiR)	Liga Polskich Rodzin (LPR)	Partia Demokratyczna - demokraci. pl (PD)	Partia Kobiet	Platforma Obywatelska RP (PO RP)	Polska Partia Pracy (PPP)	Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL)	Prawica Rzeczypospolitej
		%	%	%	%	%	%	%	%
Ogółem		1	1	1	1	41	0	6	0
Płeć	Mężczyźni	1	2	2		40		7	1
	Kobiety	1	1	1	1	41	1	5	
Wiek	18-24 lata		2	3		50		2	
	25-34		3		2	53		4	
	35-44	2				46		6	
	45-54		2	2	1	37		9	1
	55-64	1		1		42		5	
	65 lat i więcej	4		1		17	2	8	1
Miejsce zamieszkania	Wieś	1	2	1	1	24		14	
	Miasto do 20 tys.	2	1			35		4	
	20-100 tys.	1	1	1		45		3	
	101-500 tys.		1	5	1	46		1	2
	501 tys. i więcej mieszk.	2				61	1		
Wykształcenie	Podstawowe	4	2			19		9	
	Zasadnicze zawodowe	1	2	1	1	33		6	1
	Średnie	0	0	2		47		6	0
	Wyższe		1	1	2	56	1	4	
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	2			3	56	2	1	
	Średni personel, technicy					46			
	Pracownicy adm.-biurowi		4	5		60			
	Pracownicy usług					40		5	
	Robotnicy wykwalifikowani			2		36		3	1
	Robotnicy niewykwalifik.		11			28		12	
	Rolnicy		4			18		34	
Pracujący na własny rach.					65		4		
Bierni zawodowo	Renciści	3				39			
	Emeryci	3		1		27		6	1
	Uczniowie i studenci		2	2		49		3	
	Bezrobotni					38		10	
	Gospodynie domowe i inni				3	33		18	
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	2	1	2	2	43		4	1
	spółce właścicieli prywatnych i państwa		7	2		41			
	sekt. pryw. poza rolnict.			1	1	57		3	
	prywatnym gosp. rolnym		4			25		33	
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł		4		1	22		14	
	501-750			1	2	29		10	
	751-1000	2	1	1		38	1	5	
	1001-1500	3		1		55		3	
	Powyżej 1500 zł			1		54		1	1
Ocena własnych war. mater.	Złe	4				32		8	
	Średnie		1	2	1	33		7	0
	Dobre	1	1	1	0	49	1	4	0
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu		4	5		13		3	3
	Raz w tygodniu	1	1	0	1	34		8	
	1-2 razy w miesiącu	1	2	1		51		4	1
	Kilka razy w roku			2		55		6	
	W ogóle nie uczestniczy	2	1	2	2	43	2		
Poglądy polityczne	Lewica		1	2		31	1	3	
	Centrum	2	1	2	1	48		8	1
	Prawica	1	0	1	0	44		4	0
	Trudno powiedzieć	2	5		2	27		12	

Tabela 2 (cd.)

		Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?									Liczba osób
		Prawo i Sprawiedliwość (PiS)	Samobrona	Socjaldemokracja Polska (SdPI)	Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD)	Stronictwo Demokratyczne (SD)	Unia Polityki Realnej (UPR)	Unia Pracy (UP)	Inne	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	%	%	%	%	
Ogółem		17	1	0	8	0	1	1	1	19	518
Płeć	Mężczyźni	17	1	0	8		1	1	2	17	261
	Kobiety	17	1	0	8	1	1	1	0	22	257
Wiek	18-24 lata	18			2	1	1	3		18	74
	25-34	11	1		4		3		1	18	99
	35-44	15	1		3	1		2	2	23	64
	45-54	16	1		9		1	2	4	15	98
	55-64	19	1	2	12					17	91
	65 lat i więcej	24	1		16					26	92
Miejsce zamieszkania	Wieś	20	1		11		1	1	0	22	161
	Miasto do 20 tys.	16	3		7			3	2	26	65
	20-100 tys.	16			8	1	1		1	22	103
	101-500 tys.	16	1	2	8	1	1	1		14	88
	501 tys. i więcej mieszk.	14			4		2	1	3	11	101
Wykształcenie	Podstawowe	25	3		8			2	1	28	98
	Zasadnicze zawodowe	20	1		7			1	1	26	103
	Średnie	14		1	9	0	1	2	2	15	205
	Wyższe	12	1		6	1	3			13	112
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	11			6	1	1			15	63
	Średni personel, technicy	20			8		4	5	5	10	22
	Pracownicy adm.-biurowi	10			5					15	40
	Pracownicy usług	22			7					26	15
	Robotnicy wykwalifikowani	20	2		10			7		19	58
	Robotnicy niewykwalifik.	5			6					38	19
	Rolnicy	21	4		3				3	14	26
	Pracujący na własny rach.	8	3				5		8	6	23
Bierni zawodowo	Renciści	22			13					24	30
	Emeryci	21	1	2	16					23	118
	Uczniowie i studenci	16			4	1	4			19	56
	Bezrobotni	20			2			3	8	18	25
	Gospodynie domowe i inni	17	4							24	22
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	15			8		1	5	2	16	66
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	9	3		6	2		3		28	42
	sekt. pryw. poza rolnict.	14	1		7		2	1	2	13	113
	prywatnym gosp. rolnym	18			3				4	13	22
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	26	5		7			1	1	19	66
	501-750	20			3			4	1	30	69
	751-1000	12	2	1	17				1	19	100
	1001-1500	13		1	4		2	2	2	13	78
	Powyżej 1500 zł	17			8	2	3	1	2	11	107
Ocena własnych war. mater.	Złe	19		1	5			3		29	54
	Średnie	20	1		8		1	1	2	22	222
	Dobre	13	1	0	9	1	2	1	1	15	243
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	38			3		4	3		26	27
	Raz w tygodniu	23	1	1	7	0	1	1	0	20	246
	1-2 razy w miesiącu	12			6	1		3	1	16	82
	Kilka razy w roku	9	2		6		1		4	16	104
	W ogóle nie uczestniczy	2	2		19		2			24	59
Poglądy polityczne	Lewica	2	1	2	33		1		1	22	99
	Centrum	12	2		4	1	1	2	1	16	146
	Prawica	29	1		2	0	1	1	1	14	211
	Trudno powiedzieć	12						1	2	38	62